

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/31/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121220507
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Dzúriková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6121220507.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Dzúrikovej a členov senátu JUDr. Jána Auxta a JUDr. Anny Snopčokovej, v právnej veci žalobkyne D.. F. W. D., rod. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom XXX XX E. T. XXX, právne zast. JUDr. Miroslavom Koníčkom, advokátom, so sídlom A. Bernoláka 6, 034 01 Ružomberok, proti žalovanému O. E. T., so sídlom XXX XX E. T. XXX, B.: XX XXX XXX, právne zast. AK URBÁNI & Partners, s.r.o., so sídlom Skuteckého 17, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 646 181, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 7C/4/2021-216 zo dňa 10. 02. 2022, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 7C/4/2021-216 zo dňa 10. 02. 2022 **m e n í t a k**, že žalobu **z a m i e t a**.

II. Žalobkyňa **j e p o v i n n á** zaplatiť žalovanému náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %, v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým rozhodne o výške trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Banská Bystrica (ďalej aj len „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“) výrokom I. určil, že nehnuteľnosti evidované Okresným úradom R. R., katastrálnym odborom, na LV č. X., pre okres R. R., obec Staré T., pre katastrálne územie E. T., ako pozemok parc. reg. „E-KN“ č. XXX/X - trvalý trávny porast o výmere XXX mX a pozemok parc. reg. „E-KN“ č. XXX/X - trvalý trávny porast o výmere XXX m², patria do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ktoré vzniklo medzi manželmi D.. F. W. D., rod. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX E. T. XXX a H. W., rod. W., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX. XX. XXXX, naposledy bytom XXX XX E. T. XXX, ku dňu jeho smrti, v rozsahu spoluvlastníckeho podielu 1/1.

Výrokom II. súd rozhodol o trovách konania tak, že žiadnej zo sporových strán nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobkyňa sa žalobou doručenou tamojšiemu súdu dňa 23. 01. 2021 domáhala určenia, že je podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľností evidovaných Okresným úradom R. R., katastrálnym odborom, na LV č. 1, pre katastrálne územie E. T., o veľkosti podielu 1/2 a určenia, že spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1/2 patrí do dedičstva po jej zosnulom manželovi H. W., s ktorým mali uvedené nehnuteľnosti nadobudnúť vydržaním, po nepretržitom užívaní a držbe od 23. 03. 1974. Následne v priebehu konania podaním dňa 10. 11. 2021 podala žalobkyňa prostredníctvom právnej zástupkyne návrh na pripustenie ďalších účastníkov do konania, na strane žalobcu a upravila petit podanej žaloby. S poukazom na to, že zákonnými dedičmi po zomrelom manželovi H. W., boli okrem žalobkyne aj ich deti, syn G.. D. W. a dcéra G.. Q. W., D., navrhla ich pristúpenie do konania ako žalobcov 2/ a 3/ z dôvodu, že v zmysle § 77 CSP ide o nerozlučné

procesné spoločenstvo. Poukázala na to, že Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica vydaného prostredníctvom notára C.. R. R., ako súdneho komisára, sp. zn. XXD/XXX/XXXX, N. XXX/XXXX, zo dňa 29. 11. 2019, bola schválená dohoda dedičov o vyporiadaní dedičstva tak, že dedičstvo nadobúda žalobkyňa, bez povinnosti výplaty dedičských podielov, ktorá nebola žiadaná. Nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom konania neboli predmetom dedičstva. V ďalšom obsahu odôvodnenia súd konštatoval, že na následne vykonanom pojednávaní zamietol návrh žalobkyne na pristúpenie ďalších subjektov do konania na strane žalobcu. Na návrh žalobkyne pripustil zmenu žaloby v žalobnom návrhu. Ďalej súd konštatoval vykonané dokazovanie a uviedol, že pripustil i ďalšiu zmenu žaloby tak, že predmetom konania bolo určenie, že pozemky špecifikované v žalobe v celosti patria do bezpodielového spoluvlastníctva manželov H. W. a manželky D.. F. W., PhD., o ktorom žalobnom návrhu súd následne rozhodoval.

3. Na vec súd aplikoval ust. § 129 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, § 130, § 132 a § 134 ods. 1 a 3, ust. § 143, § 34 a § 43 až § 46 Občianskeho zákonníka. Súd konštatoval, že predmetom konania po poslednej zmene žaloby bolo určenie vlastníckeho práva nadobudnutého vydržaním nehnuteľností, pričom vlastnícke právo mala nadobudnúť žalobkyňa a jej nebohý manžel ku dňu jeho smrti v režime bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Súd predovšetkým konštatoval, že naliehavý právny záujem žalobkyne na určení vlastníctva k nehnuteľnostiam bol daný a vyplýval zo skutočností, že vo verejnom registri obsahujúcom súpis a popis nehnuteľností a údaje o právach k nim, ktorým je kataster nehnuteľností, je uvedené, že vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, ku ktorým určenia vlastníckeho práva sa domáha žalobkyňa, patrí žalovanému. Tvrdené vlastnícke právo žalobkyne tak bolo neisté. K odstráneniu tejto právnej neistoty žalobkyne nie je možné dôjsť inak, ako na základe právoplatného rozhodnutia súdu vo veci určenia vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam. V konaní nebolo medzi stranami sporné, že predmetom vydržania mali byť nehnuteľnosti evidované na LV č. X., pre okres R. R., obec E. T. pozemky parcely registra E, pričom ide o spôsobilý predmet vydržania, t. j. taký, ktorý nie je z vydržania vylúčený podľa § 134 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Sporný pozemok v teréne tvoriaci jeden celok začali odo dňa 23. 03. 1974 užívať manžel žalobkyne spolu so žalobkyňou, ktorí v tom čase žili v partnerskom vzťahu v spoločnej domácnosti na E. T.. Ich spoločné užívanie tohto pozemku pokračovalo aj po tom, ako dňa 08. 03. 1975 uzatvorili manželstvo, t. j. i po vzniku bezpodielového spoluvlastníctva manželov. V užívaní pozemku boli dobromyseľní v tom, že im pozemok patrí ako manželom. Uvedenému záveru nasvedčuje, okrem tvrdení žalobkyne a vypočutých svedkov, aj následné správanie sa žalobkyne a jej manžela, keď v konaní nebolo sporné, že nehnuteľnosti začali užívať a obhospodarovať a platili žalovanému, ako obci, daň z nehnuteľností. V konaní tak nebolo sporné, že vydržacia doba začala plynúť odo dňa 23. 03. 1974 a trvala nepretržite až do úmrtia manžela žalobkyne dňa 22. 08. 2019, t. j. počas obdobia 44 rokov, čím je splnený ďalší predpoklad nadobudnutia vlastníctva vydržaním podľa § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Nikdy nedošlo k rušeniu držby. V súčasnosti pozemky užíva a obhospodaruje žalovaná s pomocou syna. Tvrdenia žalovaného o nepreukázaní doby vydržania, súd považoval za účelové a nepreukázané. Svedok A. sa v konaní celkom jednoznačne vyjadril, že od doby, kedy jeho rodičia predali predmetný pozemok, sa jeho držby a užívania ujali žalobkyňa s manželom. Svedok Romaňák výslovne uviedol, že na danom pozemku žalobkyňu a aj jej manžela videl, že tam pravidelne chodili. Súd na námietku žalovaného uviedol, že neskúmal platnosť dočasného potvrdenia a jeho náležitostí, keď žalobkyňa nežiadala v konaní určiť vlastníctvo k nehnuteľnostiam na základe práve neperfektnéj kúpnej zmluvy, ale vydržaním, kedy nie je potrebné, aby preukázala platný právny titul nadobudnutia, ale len okolnosti svedčiace o poctivosti nadobudnutia vlastníctva. Súd skúmal všetky predpoklady nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním, oprávnenosť držby a po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že držba žalobkyne a jej manžela bola dobromyseľná počas celého plynutia vydržacej doby. Súd preto považoval držbu za oprávnenú. Žalobkyňa bola presvedčená, že pozemok riadne a poctivo s manželom nadobudli na základe zmluvy s predchádzajúcim vlastníkom pozemku. Zmluva, za ktorú považovali dočasné potvrdenie kúpnej zmluvy zo dňa 23. 03. 1974 a ktorú mali v domácnosti uloženú medzi inými svojimi dokumentmi, mala písomnú formu, bola podpísaná, bola zaplatená kúpna cena, pozemky začala s manželom užívať a obhospodarovať. Listina tak mohla v žalobkyňi a jej manželovi vyvolať presvedčenie, že sú vlastníkami pozemku. Žalobkyňa s manželom tak mohli byť presvedčení, že nehnuteľnosti poctivo nadobudli aj bez toho, že nespĺnili zákonné podmienky (vlastnícke právo sa nadobúda vkladom do katastra nehnuteľností) a boli nedôslední v dodržaní formálnych podmienok prevodu vlastníckeho práva. Súd pre úplnosť poznamenal, že pozemky kupovali v roku 1974, v čase socializmu, kedy ako tvrdila žalobkyňa, ani z tohto hľadiska otázku vlastníckeho práva neriešili a zaujímala ich viac „zem samotná, ako papiere k nej“. Pozemok (v prírode tvoriaci jeden celok) užívali s manželom, požívali jeho plody a

úžitky a obhospodarovali ho, udržiavali, platili daň z nehnuteľnosti. Ak by neprišiel ich syn, ktorý študoval právo, v roku 2016 na to, že pozemok nemajú na liste vlastníctva a že právne nie je ich, doteraz by sa žalobkyňa o pozemok starala v dobrej viere a v presvedčení, že ho poctivo s manželom nadobudli. Žalobe žalobkyne preto súd vyhovel a určil, že žalobkyňou špecifikované pozemky parcely registra „E“ patria do bezpodielového spoluvlastníctva manželov W. v rozsahu spoluvlastníckeho podielu 1/1, ku dňu smrti manžela H. W.. Podporne súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu II.ÚS 484/2015.

4. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 257 CSP tak, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania, a to napriek tomu, že žalobe vyhovel a že žalobkyňa bola v spore úspešná v celom rozsahu. Charakter sporu, keď v konaní išlo o usporiadanie majetkových právnych vzťahov a odstránenie právnej neistoty medzi stranami sporu, ako aj skutočnosť, že úspešná žalobkyňa náhradu svojich trov konania výslovne nepožadovala, súd považoval za dôvody hodné osobitného zreteľa. Preto výnimočne nepriznal náhradu trov konania, v celom rozsahu úspešnej žalobkyňi.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný prostredníctvom svojho právneho zástupcu z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f), g) a h) Civilného sporového poriadku. Rozsudok prvej inštancie napadol v celom rozsahu. Uviedol, že súd v odôvodnení rozhodnutia skonštatoval, že boli splnené všetky predpoklady vydržania vrátane oprávnenosti držby. Žalovaný pritom poukázal na jednotlivé vyjadrenia žalobkyne prednesené na pojednávaní v konaní pred súdom prvej inštancie a uviedol, že žalovaný sa síce stotožňuje so súdom, že základnou podmienkou vydržanie je oprávnenosť držby, ktorá musí mať charakter držania veci so zámerom mať ju pre seba. V danom prípade žalobkyňa nemohla byť v tom čase oprávneným držiteľom, nakoľko si bola už v čase uzavretia zmluvy vedomá, že neexistuje ani len domnelý titul nadobudnutia, nakoľko sama uviedla, že „to musia doriešiť právne, že sa to potom vysporiada na nich“, že sa jednalo len o dočasné potvrdenie, že to bolo od nich nezodpovedné. Z uvedeného dôvodu nebola existencia právneho titulu ani len domnelého, rovnako absencia dobrej viery. V danom prípade nie je rozhodujúce, že neboli splnené zákonné podmienky, ale práve naopak objektívne na základe charakteru listiny dočasného potvrdenia, presvedčenia samotnej žalobkyne o neexistencii vysporiadania, ktoré malo podľa jej slov nastať, či jej nezodpovednosti, nemohla byť, a teda ani objektívne nebola presvedčená, že vec nadobudla. Iný by bol prípad, ak by žalovaná od začiatku tvrdila, že uvedená listina preukazuje kúpu, a nebola si vedomá ďalších nevyhnutných úkonov potrebných ku kúpe, a teda nebola by si vedomá od začiatku nezrovnalostí celej samotnej tzv. kúpy. Preto na vec nie je aplikovateľný judikát - rozhodnutie Ústavného súdu II.ÚS 484/2015. V danom prípade žalobkyňa nebola ani subjektívne presvedčená, a rovnako nezachovala poctivú opatrnosť, ktorú sama skonštatovala svojou nezodpovednosťou. Ďalej žalovaný poukázal i na znenie Občianskeho zákonníka v čase od 01. 07. 1969 do 31. 12. 1982, v zmysle ktorého podľa § 134 ods. 2 k zmluve o prevode nehnuteľností je potrebná jej registrácia štátnym notárstvom. Vlastníctvo prechádza registráciou zmluvy. K tejto otázke žalovaný poukázal na niekoľko rozhodnutí predovšetkým Najvyššieho súdu Českej republiky, a tiež uznesenie NS SR 4Cdo/283/2009, ktorými zvýraznil, že absenciu dobrej viery podporuje aj tá skutočnosť, že zmluva podliehala registrácii v štátnom notárstve. Keďže zmluva nespĺňala potrebnú náležitosti pre registráciu, žalovaný mal za to, že i z tohto dôvodu nebolo prístupné k registrácii. Žalovaný je názoru, že nie sú splnené predpoklady pre vydržanie nehnuteľnosti. Žalovaný namietol i výrok súdu o trovách konania a navrhol, aby krajský súd, ako súd odvolací, rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietá a aby žalovanému priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

6. Odvolanie žalovaného bolo doručené žalobkyňi prostredníctvom jej právneho zástupcu dňa 18. 03. 2022, s možnosťou k uvedenému sa vyjadriť.

7. Žalobkyňa sa k odvolaniu žalovaného vyjadrila podaním zo dňa 30. 03. 2022. Uviedla, že napadnutý rozsudok bol podľa jej názoru vydaný v súlade so zákonom (Občianskym zákonníkom v aktuálnom znení), predovšetkým v ustanoveniach § 134 OZ o vydržaní. Napadnutý rozsudok bol aj riadne a vyčerpávajúco odôvodnený. Žalobkyňa sa s uvedeným stotožňuje, vrátane jeho odôvodnenia a navyše poukázala na judikáty publikované v Judikatúre vo veciach držby a vlastníctva. Napríklad uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/68/2008, 5Cdo/30/2010, taktiež rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 25Co/1/2006, rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo/211/2006, rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo/80/2001. Ďalej žalobkyňa uviedla, že žalovaný sa v konaní vyjadroval a dokazoval, že je ako výlučný vlastník sporných pozemkov zapísaný a tie mal nadobudnúť do vlastníctva na základe výsledkov ROEP. Podľa názoru žalobkyne to

nemôže byť pre žalovaného, ako obec, nadobúdaci vlastnícky titul. Žalobca platil a platí miestne dane z pozemkov aj pre sporné pozemky, teda správa sa spôsobom, že mu pozemky vlastnícky patria. O tejto skutočnosti má žalovaný vedomosť. V konaní nebolo sporné, že vydržacia doba začala plynúť odo dňa 23. 03. 1974 a trvala nepretržite až do úmrtia manžela žalobkyne 22. 08. 2019, teda oprávnená držba trvala 44 rokov. Aj v súčasnosti užíva a obhospodaruje pozemky žalobkyňa. Oprávnenosť držby ako svedok dokázal tiež pán Romaňák. Toto svedectvo žalovaný nespochybnil. Uvedený svedok dosvedčil, že jeho právny predchodca, ktorý bol v evidencii nehnuteľností zapísaný, nepreviedol sporné pozemky následne už na iné osoby. Zjavne žalovaný ako obec nemohol nadobudnúť sporné pozemky. Svedok A. uznáva vlastníctvo žalobcu a k sporným pozemkom si žiadne právo neuplatnil a ani neuplatňuje. Žalovaný v podanom odvolaní spochybnil oprávnenosť držby, pričom poukázal na tvrdenia žalobkyne na pojednávaní dňa 11. 11. 2021. Žalobkyňa má názor, že z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplýva, že žalobkyňa bola dlhodobo a nepretržite oprávneným držiteľom a pre nezáujem žalovaného bola nútený podať žalobu. Túto skutočnosť si žalovaný nechce priznať, lebo má záujem zotrvať ako vlastník sporných pozemkov, pričom si ale musí byť vedomý, že žalovaný nemôže byť dobromyseľný. Žalobkyňa preto navrhla, aby odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vo výroku vecne správny.

8. Vyjadrenie žalobkyne bolo doručené žalovanému prostredníctvom právneho zástupcu dňa 19. 04. 2022 s možnosťou k uvedenému sa v lehote 10 dní vyjadriť.

9. Vyjadrenie k vyjadreniu žalobkyne zo strany žalovaného podané nebolo.

10. Podľa § 384 ods. 1 CSP, ak má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakuje sám.

11. Podľa § 385 ods. 1 CSP na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať, alebo doplniť dokazovanie, alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

12. Krajský súd, ako súd odvolací, vo veci vykonal pojednávanie dňa 04. 10. 2022, na ktoré predvolal právnych zástupcov sporových strán, nakoľko výsluch samotných sporových strán nepovažoval za potrebný a v zmysle § 384 ods. 1 CSP zopakoval dokazovanie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie o veci, konkrétne pre zodpovedanie otázky dobromyseľnej držby žalobkyne pozemkových nehnuteľností.

13. Na pojednávaní odvolací súd zopakoval dokazovanie prečítaním listiny: „Dočasné potvrdenie“, nachádzajúcej sa na č. I. 9 súdneho spisu a zopakoval dokazovanie prečítaním výpovede žalovanej učinenej na pojednávaní vykonanom Okresným súdom Banská Bystrica dňa 11. 11. 2021, k opisu okolností nadobudania predmetnej nehnuteľnosti a k otázke dobromyseľnosti žalobkyne, ako držiteľky žalovaných nehnuteľností (čl. 95, 98, 99, 100, 101 súdneho spisu).

14. Na pojednávaní mali sporové strany, resp. ich právni zástupcovia možnosť vyjadriť sa v zmysle ust. § 385 ods. 2 CSP, vyjadriť sa k vykonanému dokazovaniu, právnej stránke veci a predniesť svoje návrhy v zmysle § 182 Civilného sporového poriadku .

15. Právny zástupca žalobkyne k veci uviedol, že zotráva písomných a verbálnych vyjadreniach v tejto veci. Zastáva názor, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne, a preto ho žiadal potvrdiť. V rámci vyjadrenia k dokazovaniu vykonanému odvolacím súdom a v rámci záverečného prednesu pred odvolacím súdom právny zástupca žalobkyne uviedol, že sa v podstate stotožňuje s odôvodnením súdu prvej inštancie ohľadne dokazovania v tomto smere. Poukázal na to, že právna skutočnosť nastala v roku 1973, eventuálne 1974 uzavretím manželstva žalobkyne s jej dnes už nebohým manželom. V čase socializmu obec, ako žalovaná, nemala právnu subjektivitu, tá nastala až prijatím Zákona o obecnom zriadení v roku 1990. Poukázal na to, že ROEP nie je nadobúdaci titulom, na základe ktorého by obec mohla získať vlastnícke právo k predmetnému pozemku. V konaní na súde prvej inštancie bol vypočutý svedok pán A.. Jeho otec už bol v tom čase nebohý a pán A. ako jeho syn, eventuálne celá jeho rodina A., uznávali, že predmetné pozemky tak ako sú definované v enunciiate rozsudku prvej inštancie vlastnícky patria do bezpodielového spoluvlastníctva manželov W.. V konaní na súde prvej inštancie ani nebolo sporné, čo má tvoriť predmet vydržania. Na súde prvej inštancie nebolo sporné, že pán A. bol vlastníkom sporných pozemkov. Vzhľadom k tomu zastáva názor, že čo sa týka vydržania,

žalobkyňa a v čase života jej manžel, spolu ako manželia boli dobromyseľní. Dobromyseľní v tom, že tie sporné pozemky im patria. Tieto sporné pozemky po dobu viac ako 40 rokov užívali ako vlastné, starali sa o ne, aj po roku 1989 tieto pozemky užívali, starali sa o ne ako o vlastné. Po smrti pána W. pani W. aj so svojim synom užívajú predmetné pozemky, pani W. je hlboko presvedčená o tom, že tie sporné pozemky jej vlastnícky patria, platila dlhodobu a platí dane z nehnuteľností, čo je tiež jedným z dôkazov toho, že považuje sporné pozemky za svoje vlastníctvo, a preto zastal názor, že žaloba v znení tých zmien, ktoré boli súdom prvej inštancie pripustené, je v celom rozsahu oprávnená. Súd prvej inštancie rozhodol vecne správne, a preto žiadal, aby odvolací súd potvrdil tento rozsudok súdu prvej inštancie. Pokiaľ sa týka trov konania, vzhľadom k tomu, že odvolacie konanie vyvolal žalovaný, uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania, a to titulom účasti pojednávania na odvolacom súde.

16. Právny zástupca žalovaného v prednese učinennom podľa § 385 ods. 2 CSP uviedol, že vzhľadom k tomu, že žalovaný je v pozícii orgánu verejnej správy ako obec, určite by nespochybňovali rozhodnutie, keby mali, resp. už samotné vydržanie v prípade, ak by mali za to preukázané, že naozaj tu sú oprávnené záujmy a že nárok zo strany žalobkyne je dôvodný. Ako obec si musí chrániť majetok, je to predsa verejný majetok, majetok aj obyvateľov. Mal za to, že neboli naplnené predpoklady na to, aby žalobkyňa nadobudla vlastnícke právo vydržaním.

17. V rámci vyjadrenia k dokazovaniu vykonanému odvolacím súdom a v rámci záverečného prednesu pred odvolacím súdom právny zástupca žalovaného uviedol, že práve dôkazy, ktoré boli odvolacím súdom referované, sú relevantnými dôkazmi na to, aby spochybnili oprávnenosť a zákonné predpoklady k tomu, aby vydržanie nastalo. Zákonným predpokladom, okrem iných, je oprávnená držba, za ktorú treba považovať to, že žalovaná nakladala s vecou ako vlastnou. Vzhľadom k tomu, že z týchto dôkazov, či už z listiny, ktorá bola predložená je jednoznačne dané, že v podstate je len dočasným potvrdením, a že tie prevody nehnuteľností tam nijakým spôsobom nenastali, boli si celú dobu vedomí toho, že nie je to právne doriešené, že tam musia nastať nejakým spôsobom „isté skutočnosti, či už vyhotovenie zmluvy advokátom, následne aj, možno aj preto nebolo pristúpené následne k registrácii na štátnom notárstve, nakoľko táto listina nebola toho schopná a okrem toho na tej listine bolo aj zo strany kupujúceho, nebol označený ako kupujúci, ale len istý nájomca“. Žalovaný mal za to, že nemohlo z tohto titulu vzniknúť vlastníctvo a navyše, určite v tomto konaní sa treba riadiť aj zásadou právo patrí bdelym, nakoľko je potrebné, aby sa zo strany žalobkyne istým spôsobom zaujímal o svoje práva, pričom žalobkyňa v celom konaní uvádzala, že ju to nezaujímal, ona dostala zem a „tým pádom to bolo vybavené“. Je potrebné poukázať ešte aj na to, či tu bol spôsobilý predmet vydržania, vzhľadom k tomu, že z listín ani zo svedeckého dokazovania dostatočne neustálil predmet vydržania na to, aby mohlo byť teda vlastníctvo určené vydržaním a „k napádaniu zo strany žalobkyne na poukazovanie, teda obec mala nezákonné nadobudnutie vlastníctva k uvedenému pozemku, alebo teda len z titulu ROEP, ak teda bolo nejakým spôsobom z jej strany spochybnované vlastníctvo, bolo povinnosťou žalobcu to v konaní preukázať“, čo preukázané nebolo a je potrebné sa riadiť katastrálnym zákonom, kde hodnovernosť údajov v katastri je relevantná. Vlastnícke právo nemal preukazovať žalovaný, ale žalobkyňa mala preukázať, ak mala za to, že obec nezákonne získala uvedený pozemok, ktorý mal byť predmetom vydržania. A pokiaľ žalobkyňa platila daň z nehnuteľností, poplatníkom pri miestnych daniach nemusí byť len z titulu vlastníctva, ale aj z užívacieho vzťahu, či už nájomného alebo iných vzťahov, čiže o tom nič nijakým spôsobom nepresvedčuje, že žalobkyňa konala ako vlastníčka. Žalovaný mal za to, že nie je preukázaná dobromyseľná držba. Žiadal, aby odvolaniu bolo vyhovené v rozsahu odvolacieho návrhu a uplatnil nárok na náhradu trov konania.

18. V dôsledku podaného odvolania žalovaného, krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), vec preskúmal v medziach daných ust. § 379 CSP a § 380 CSP Civilného sporového poriadku, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania, po nariadení a vykonaní pojednávania na odvolacom súde podľa § 385 ods. 1 CSP, rozsudok súdu prvej inštancie zmenil postupom podľa § 388 CSP tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku, nakoľko neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

19. Podľa § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie ani na jeho zrušenie.

20. Podľa § 129 ods. 1 Občianskeho zákonníka, držiteľom je ten, kto s vecou nakladá ako s vlastnou, alebo kto vykonáva právo pre seba.

21. Podľa § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

22. Podľa § 132 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“), vlastníctvo veci možno nadobudnúť kúpnu, darovacou, alebo inou zmluvou, dedením, rozhodnutím štátneho orgánu, alebo na základe iných skutočností ustanovených zákonom.

23. Podľa § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka, oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak má nepretržite v držbe po dobu 3 rokov, ak ide o hnutelnosť, a po dobu 10 rokov, ak ide o nehnuteľnosť.

24. Podľa § 134 ods. 3 Občianskeho zákonníka do doby podľa ods. 1 sa započítava aj doba, po ktorú mal vec v oprávnenej držbe právny predchodca.

25. V súdnej veci sa žalobkyňa po pripustení zmien žaloby (a nepripustení vstupu ďalších účastníkov do konania) domáhala určenia, že ňou špecifikované nehnuteľnosti - pozemky reg. „E“ katastra nehnuteľností, nachádzajúce sa v kat. úz. E. T., patria do vlastníctva jej a jej manžela H. W., v režime BSM ku dňu smrti manžela žalobkyne, keďže podľa skutkových tvrdení žalobkyne tieto pozemky s manželom vydržali. Žalobkyňa tak žiadala žalobou o určenie vlastníckeho práva vydržaním, resp. žiadala o určenie, že ňou označené pozemky patria do bezpodielového spoluvlastníctva jej a jej manžela ku dňu smrti manžela žalobkyne v režime 1/1, keďže tieto nadobudli vydržaním.

26. Vydržanie patrí k všeobecným originárnym spôsobom nadobudnutia vlastníckeho práva a pojmovo predstavuje nadobudnutie vlastníckeho práva dlhodobou držbou oprávnenou osobou, ktorá nie je vlastníkom. Predmetom vydržania môže byť hnutelná aj nehnuteľná vec, ktorá je individuálne určená. K zákonným predpokladom vydržania patria: a) nadobúdateľ je oprávneným držiteľom veci po celú vydržaciú dobu, b) nepretržitosť vydržacej doby, ktorú je neprerušovaný stav užívania predmetu vydržania počas zákonom ustanovenej doby, ktorá je pri hnutelnostiach tri roky a pri nehnuteľnostiach desať rokov. Prekážkou nepretržitosti nie je právne nástupníctvo, pretože právny nástupca si do vydržacej doby môže započítať aj dobu, po ktorú vec oprávnene držal jeho právny predchodca. Plynutie vydržacej doby je pretrhnuté vtedy, ak držiteľ prestane byť dobromyseľný alebo prestane nakladať s vecou ako so svojou.

Vo všeobecnosti platí, že držba je oprávnená, ak je držiteľ dobromyseľný v tom, že mu vec alebo právo patrí. Rozlišujúcim kritériom, či ide o oprávnenú alebo neoprávnenú držbu, je dobromyseľnosť držiteľa. Oprávneným držiteľom je ten, kto s vecou nakladá ako s vlastnou a je s prihladnutím na všetky okolnosti v dobrej viere, že mu vec patrí. Dobrú vieru je vždy potrebné hodnotiť objektívne a nielen zo subjektívneho hľadiska (subjektívneho presvedčenia) samotného účastníka. Dobrej viere držiteľa možno usudzovať najmä z okolností, ktoré sprevádzali vznik držby veci, pričom nemožno vychádzať len z posúdenia subjektívnych predstáv držiteľa. Dobrá viera držiteľa sa musí vzťahovať aj na okolnosti, za ktorých vôbec mohlo vecné právo vzniknúť, teda na právny dôvod (titul), ktorý by mohol mať za následok vznik práva. Je preto potrebné vždy vziať do úvahy, či držiteľ pri bežnej (normálnej) opatrnosti, ktorú možno s ohľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať, nemal, resp. nemohol mať po dobu držby dôvodné pochybnosti o tom, že mu vec alebo právo patrí. Samotné subjektívne presvedčenie držiteľa o tom, že mu právo patrí nie je postačujúce, ak nie je objektívne vyvolané okolnosťami nasvedčujúcimi oprávnenosti držby. Dobrá viera zaniká v okamihu, keď sa držiteľ oboznámil so skutočnosťami, ktoré objektívne museli vyvolať pochybnosti o tom, že mu vec podľa práva patrí.

27. V súdnej veci súd prvej inštancie dospel k záveru, s ktorým sa môže stotožniť i odvolací súd, že žalobkyňa bola subjektívne presvedčená, že jej, resp. jej a jej manželovi vlastnícke právo patrí (patrilo ku dňu smrti manžela žalobkyne H. W.). Avšak pre možnosť vyhovenia uplatnenej žalobe je potrebné zodpovedať otázku, či žalobkyňa mohla byť objektívne presvedčená, že pozemkové nehnuteľnosti riadne nadobudla ona a jej manžel do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, toto presvedčenie odvodzujúc od listiny označenej ako „Dočasné potvrdenie“. Bolo tak potrebné skúmať a zaoberať sa objektívnymi okolnosťami spôsobu nadobudnutia tvrdeného vlastníctva, okolnosti chopenia sa držby samotnou žalobkyňou a jej manželom a následne urobiť záver o to čom, či s ohľadom na všetky okolnosti mohla byť žalobkyňa od počiatku objektívne presvedčená a teda dobromyseľná, že jej a jej manželovi

patrí vlastnícke právo. O okolnostiach začiatku výkonu držby („chopenia sa držby“), svedčí listina predložená a oboznámená v konaní pred súdmi oboch inštancií - „Dočasné potvrdenie“. Z uvedenej listiny je zistiteľné, že predmetné pozemky „mali byť v budúcnosti prevedené na budúceho majiteľa H. W.“, teda len na, v súčasnosti už zosnulého, manžela žalobkyne. Uvedená listina majúca charakter akejsi „zmluvy o budúcej zmluve“, bola medzi otcom manžela žalobkyne - H. W. a E. A. dojednaná dňa 23. 03. 1974, teda v čase, keď so žalobkyňou neboli manželia, žili v partnerskom vzťahu, avšak neexistovalo bezpodielové spoluvlastníctvo manželov. V konaní bolo tiež preukázané, že žalobkyňa mala s manželom uvedenú listinu v domácnosti, od počiatku ju mala ona, rovnako ako jej manžel k dispozícii, jej obsah bol tak žalobkyňi od počiatku a kedykoľvek následne prístupný a známy a z obsahu listiny je zrejmé, že pre riadne a právne perfektné nadobudnutie vlastníckeho práva, je potrebný ešte ďalší prevodný právny úkon (samotná kúpna zmluva, titul), ktorá navyše v danom čase podliehala registrácii. Tomuto záveru svedčia i vyjadrenia žalobkyne, ktorá sama uviedla, „Prišiel dedo a povedal: „pozrite sa deti toto som kúpil, potom to vysporiadame na vás“ . Uvedená listina tak nespĺňa predpoklady ani samotného možného domnelého nadobúdacieho titulu.

28. Z uvedenej listiny tiež vyplýva, že je mienená v prospech H. W., ako budúceho nadobúdateľa v čase, keď ešte tento nebol v manželstve so žalobkyňou, keďže manželstvo uzavreli až následne, s ročným časovým odstupom - dňa 08. 03. 1975.

29. Žalobkyňa nemohla byť vzhľadom na tieto okolnosti a jej vedomosť o tom, že pre nadobudnutie vlastníckeho práva sú potrebné ešte ďalšie právne úkony, objektívne presvedčená, že jej vlastnícke právo patrí. Žalobkyňa tak nemohla byť dobromyseľnou držiteľkou, pričom dobromyseľnosť je obligatórnym predpokladom oprávnenej držby a následného vydržania. Sama žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalované poukázala na rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo 211/2006, v ktorom bolo o.i. konštatované: „Posúdenie, či je držiteľ v dobrej viere alebo nie je treba vždy hodnotiť objektívne a nie iba zo subjektívneho hľadiska (osobného presvedčenia) samého účastníka, a vždy treba brať do úvahy, či držiteľ pri bežnej (normálnej) opatrnosti, ktorú možno vzhľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať, nemal alebo nemohol mať po celú vydržaciú dobu dôvodné pochybnosti o tom, že mu vec (právo) patrí. Dobrá viera držiteľa sa musí vzťahovať aj k okolnostiam, za ktorých vôbec mohlo vlastnícke právo vzniknúť, teda aj k právnomu dôvodu (titulu) vzniku vlastníctva“.

30. Pokiaľ teda žalobkyňa mala od počiatku k dispozícii listinu o úkone vykonanom treťou osobou (svokrom žalobkyne) v prospech jej partnera (nie však manžela v tom čase) uvedeného obsahu, z ktorej je zrejmé, že označené nehnuteľnosti „budú dodatočne prevedené na H. W.“ a pokiaľ mala vedomosť o tom, že svokrom „vyplatenú“ pozemkovú nehnuteľnosť bude potrebné v budúcnosti „vysporiadať“ na ňu a jej manžela, je nutné dospieť k záveru o nedostatku dobromyseľnosti v držbe žalobkyne, nakoľko za uvedených okolností je objektívne daná pochybnosť, že/či žalobkyňi právo patrí.

31. Pokiaľ teda bola žaloba v žalobnom petíte koncipovaná tak, že súd mal určiť vlastníctvo vydržaním žalobkyne a jej manžela v režime BSM, súd musel osobitne skúmať oprávnenosť a dobromyseľnosť držby i u žalobkyne, musel posúdiť, či vo veci existuje domnelý nadobúdaci titul, od ktorého by žalobkyňa a jej manžel nadobudli dôvodné presvedčenie o tom, že vlastnícke právo obaja nadobudli, a zároveň za splnenia podmienky, že sa tak udialo v čase existencie bezpodielového spoluvlastníctva manželov a že majetok, o ktorého vydržanie sa jedná, patrí do masy bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Vzhľadom na nedostatok dobromyseľnosti na strane žalobkyne, keď žalobkyňa nemohla byť objektívne presvedčená a objektívne dobromyseľná v tom, že od počiatku jej vlastnícke právo patrí rovnako, ako jej neskoršiemu manželovi, nebolo možné takto uplatňovanej, resp. formulovanej žalobe vyhovieť.

32. Preto po zopakovaní časti dokazovania pre ustálenie otázky dobromyseľnosti žalobkyne, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil postupom podľa § 388 CSP, keďže neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie ani na jeho zrušenie a žalobu žalobkyne zamietol.

33. Keďže odvolací súd zmenil rozsudok v jeho meritórnom výroku, rozhodoval sám i o trovách prvoinštančného konania a odvolacieho konania.

34. O týchto rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP, § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. Žalobkyňa v konaní o určení vlastníctva nebola úspešná, keďže v konečnom dôsledku jej žalobe nebolo

vyhovené ani sčasti, preto celý procesný úspech prináleží žalovanému. Žalovaný bol v konaní zastúpený právnym zástupcom z radu advokátov, prostredníctvom uvedeného konal pred súdom prvej inštancie, ako aj v konaní pred odvolacím súdom, a preto žalovanému v súvislosti s konaním trovy preukázateľne vznikli. Rozhodujúc o trovách, vychádzajúc z pomeru úspechu sporových strán, odvolací súd uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 % v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie, keď nevzhladol žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, či už na strane sporových strán, alebo v okolnostiach a charaktere sporu, keď žalobe formulovanej a koncipovanej spôsobom, akým učinila žalobkyňa, nebolo možné vyhovieť, žalobkyňa nezvolila procesne vhodný a účinný nástroj uplatnenia, resp. ochrany práva, a preto ako sankciu za neúspech v konaní odvolací súd nemohol inak, ako uložiť povinnosť náhrady trov prvoinštančného, ako aj odvolacieho konania procesne neúspešnej žalobkyni. Pre úplnosť je vhodné doplniť, že vzhľadom na skutočnosť, že konanie pred súdom prvej inštancie a konanie pred odvolacím súdom tvoria jeden celok, rozhodujúcim pre určenie úspechu v konaní je rozhodnutie odvolacieho súdu. V danej veci odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že sám žalobu zamietol, preto procesný úspech v celom konaní prináleží žalovanému a to v celom rozsahu. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozhodol o trovách prvoinštančného a odvolacieho konania rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti II. tohto rozsudku.

35. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

36. Rozhodnutie senátu krajského súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).